

Muzeum Velké Meziříčí

Zpráva o činnosti za rok 2020

„....Muzea jsou stále nevýdělečné instituce ve službách společnosti a jejího rozvoje, otevřené veřejnosti, které získávají, uchovávají, zprostředkují a vystavují hmotné i nehmotné doklady o člověku a jeho prostředí za účelem studia, výchovy, vzdělávání a potěšení...“

Jednání

Jako každoročně, tak i počátkem roku 2020 směřovala většina uskutečněných jednání k zajištění programů a akcí plánovaných pro sezónu. Jednáno bylo s představitelem České asociace přátel vojenské historie, se kterou muzeum každoročně připravuje svoji největší akci, Historické slavnosti. Bylo upřesněno, jakému období se slavnosti v letošním roce budou věnovat, a dle toho i jaké vojenské jednotky budou osloveny. S Uměleckou agenturou Harold byly dojednány podmínky pro účinkující, kteří vystoupí během slavností na pódiu.

S ředitelem Jupiter clubu byla dohodnuta opětovná spolupráce během Evropského filozofického festivalu. Se zástupcem přírodovědného oddělení Muzea Vysočiny Jihlava byla projednána možnost výstavní spolupráce, která se uskuteční v druhé polovině roku 2020, kdy ve výstavní sále muzea bude veřejnosti představena výstava Společenský život hmyzu.

Se zástupci místní organizace Českého červeného kříže bylo jednáno o možnosti konání slavnostního setkání k 100. výročí, které by bylo doplněné výstavou mapující činnost organizace. Termín pro setkání a zahájení výstavy byl stanoven na měsíc červen.

Muzeum také navštívil zástupce Podhoráckého muzea, se kterým byla projednána možnost zápůjčky dermoplastických preparátů dravců pro jejich připravovanou výstavu.

Vše ale vzalo za své počátkem března, kdy byla muzea v souvislosti s epidemií COVID – 19 z vládního nařízení uzavřena. Všichni zúčastnění doufali, že se jedná pouze o krátkodobý výpadek, ale s postupem času začalo být jasné, že celá nastávající sezóna bude tímto ovlivněna a bude tedy nutno veškerá jednání ohledně pravidelných akcí prozatím pozastavit. Vzhledem k dalšímu vývoji bylo ustoupeno od veškerých jednání a setkání, které vyžadovaly zastoupení ve více osobách, a to jak na půdě naší instituce, tak i naopak. Neuskutečnila se řada seminářů, konferencí, pracovních a provozních setkání. Situace se trochu uklidnila na počátku léta, a tak byla obnovena jednání, která směřovala k uskutečnění Historických slavností, které proběhly na počátku září.

V průběhu roku byla uskutečněna řada jednání s majiteli objektu rodinou Podstatzký-Lichtenstein. Každoročně jsou její zástupci informováni o připravovaných akcích, které proběhnou v nastávající sezóně, a budou mít provozní dopady na objekt. Ředitelka muzea pravidelně zajišťovala komunikaci s Asociací majitelů hradů a zámků, v roce 2020 za majitele objektu připravila prezentaci pro nové www stránky asociace, a programovou spolupráci na Dny AMHZ. Též se zástupci rodiny byly průběžně řešeny všechny technické problémy, které souvisely s pronajatými prostory. Muzeum zajišťovalo i veškerou propagaci objektu, která byla zadávána do médií. V průběhu prvního pololetí byly dohodnuty i drobné změny v expozicích prvního patra, kde jsou umístěné šlechtické salony.

Vedení muzea pravidelně komunikovalo i se zástupci zřizovatele, zástupci školských zařízení, zástupcem městské knihovny, Jupiter clubu apod.

I za tak omezených možností muzeum navázalo výstavní spolupráci s Letohrádkem Mitrovských v Brně a Muzeem Vysočiny Jihlava.

Ředitelka se pravidelně zúčastňovala jednání krajské sekce Asociace muzeí a galerií, kde byla řešena problematika provozu malých muzeí, otázky připravovaného nového návrhu muzejního zákona pro Ministerstvo kultury.

V kontaktu bylo vedení muzea i se zástupci Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, MK ČR, AMG, Moravským zemským muzeem a řadou dalších institucí.

Činnost muzea a epidemie COVID – 19

Z nařízení vlády České republiky byly uzavřeny v důsledku epidemie COVID-19 expozice muzeí v celé České republice od 13. března 2020 do odvolání. Muzeum Velké Meziříčí mělo v této době pro veřejnost v provozu pouze výstavní sál, kde probíhala výstava Historické cukrárny, která byla otevřena necelé dva týdny. Ostatní expozice mají sezónní otevírací dobu, takže bylo počítáno v normálním režimu, že budou v provozu od 1. května 2020.

Vzhledem k tomu, že nebylo jasné, do kdy bude tato situace trvat, bylo rozhodnuto, že zaměstnanci muzea se budou věnovat odborné práci se sbírkami (inventarizace, úklid depozitárních prostor, adjustace a konzervace sbírkových předmětů apod.), muzejní archiv a knihovna budou taktéž pro veřejnost uzavřeny. Badatelé se budou moci se svými dotazy obracet pouze telefonicky popřípadě mailem, a dle možností jim bude jejich dotaz zodpovězen.

Z hygienických důvodů bylo nutno v celém objektu muzea nosit roušku, a v celém objektu byl prováděn častější úklid s důrazem na desinfekci všech společných prostor.

Bohužel jak začalo být zřejmější, že uzavření muzea nebude záležitostí v řádu týdnů, ale spíše měsíců, začali jsme přistupovat k postupnému rušení plánovaných akcí.

Postupně byly zrušeny tyto akce:

16. května Festival muzejních nocí – noční prohlídky zámku

18. května Mezinárodní den muzeí

30. května AMHZ – Dny šlechtických sídel

7. června EFF – divadlo pro děti, večerní koncert

13. června 100 let MS ČČK – slavnostní setkání členů

Nakonec mohlo být muzeum po téměř dvou a půl měsících znovu otevřeno, od 18. května pouze výstavní sál, ostatní expozice až od 25. května, a to ještě za zvláštních podmínek.

Bylo nutno zpracovat zvláštní provozní směrnice, které vycházely z nařízení Ministerstva kultury ČR a Ministerstva zdravotnictví v tomto znění:

Pokyny pro návštěvníky – výstavní sál, expozice, sál s freskami v době šíření COVID – 19

- Zakazuje se vstup osob podléhajících karanténě nebo osob se zdravotními potížemi odpovídající virové infekci (horečka, dušnost, bolest svalů aj.) do areálu objektu Muzea Velké Meziříčí.
- Návštěvník je povinen vstupovat do areálu výhradně se zakrytými dýchacími cestami (rouška, šála aj.) a mít je zakryté po celou dobu pobytu v prostorách muzea v souladu s vládním nařízením.
- Návštěvník, který v souladu s pokyny vlády nemusí ze zdravotních důvodů nosit roušku je povinen tuto skutečnost prokázat lékařským potvrzením.
- Návštěvník je povinen před vstupem do prostor pokladny a WC použít desinfekci rukou.
- Maximální počet návštěvníků výstavního sálu a veškerých expozic muzea je 8 osob v jedné skupině, sál s freskami 5 osob v jedné skupině.
- Návštěvník je povinen během prohlídky dodržovat rozestupy v délce 2 m, vyjma osob sdílejících jednu domácnost.
- Zakazuje se shlukování osob, a to jak v parku, nádvoří a dalších venkovních i vnitřních prostorech, tak především v místech před toaletami a na pokladně. Je nutno dodržovat odstup minimálně 2 m.
- Návštěvník je povinen dodržovat další pokyny zaměstnanců Muzea Velké Meziříčí, v opačném případě může být vykázán z objektu.

Pokyny pro badatelský režim archivu a knihovny v době šíření COVID-19

Vzhledem k charakteru muzejních pracoven archivu a knihovny a v podstatě neexistence badatelské studovny a vzhledem k tomu, že není dálkový přístup k jejich digitalizovanému obsahu, je nutno přistoupit k těmto opatřením:

- Preferování řešení badatelských dotazů mailem či telefonicky, v případě malého objemu materiálů je možno badateli vše naskenovat a zaslat mailem, popřípadě okopírovat a poslat poštou, příslušné náklady samozřejmě uhradí badatel.
- Pokud nelze jinak, badateli bude umožněn vstup za dodržení těchto podmínek:
 - přítomnost pouze jednoho badatele
 - návštěva bude dohodnuta předem
 - vstup do prostor budovy „D“ pouze s rouškou

- u vchodu do budovy provede desinfekci rukou
- pracovníkem muzea mu poté budou poskytnuty jednorázové rukavice
- všichni pracovníci, jejichž pracovními bude procházet, budou mít povinně též ochrannou roušku
- dotýkané materiály budou uloženy do povinné karantény
- jako prostor pro karanténu bude sloužit místnost za knihovnou, kde bude exponovaný materiál uložen na 48 hodin, poté může být zařazen zpátky do příslušného fondu
- celou dobu bude příslušný pracovník muzea manipulovat s materiály v ochranných rukavicích
- v prostorách budovy „D“ bude instalován speciální odpadkový koš na použité ochranné prostředky

Pokyny pro úklid prostor volně přístupných veřejnosti (pokladna, vstupní vestibul a chodba v přízemí, WC) v době šíření COVID-19

Pro dlouhodobou desinfekci veřejných prostor bude používána alkoholová desinfekce splňující podmínky stanovené příslušnými předpisy (prostředky PolyHMG s biocidní účinností 21 dní, nebo nanotechnologii TIO₂² s biocidní účinností 2 roky).

Úklid bude probíhat v pravidelných intervalech s tím, že se 2 x zvýší koncentrace desinfekce v úklidových prostředcích. Desinfekčním roztokem se několikrát denně budou navíc otírat exponovaná místa.

- Desinfekce platebního terminálu 4 x denně.
- Provádět minimálně 4 x denně desinfekci přepážky ze strany návštěvníka virucidním prostředkem.
- Zajistit 4 x denně desinfekci dotykových ploch (kliky, prostory výtahu, lavice) v prostorách pokladny, vestibulu a chodby v přízemí.
- Minimálně 4 x denně bude prováděna desinfekce všech dotykových ploch na toaletách pro veřejnost (kliky, vodovodní baterie, sedátka aj.)
- Pravidelně kontrolovat a doplňovat stav desinfekce ve všech desinfekčních stojanech na celém objektu.

Pokyny pro provázení v době šíření COVID-19

- Velikost skupiny je v maximální výši 9 osob včetně průvodce.
- Dodržování rozestupů jednotlivců minimálně 2 m.
- Povinnost používání roušky na pracovišti do doby odvolání ze strany vlády ČR, nebo MZ ČR.
- Povinnost používat rukavice při manipulaci s pokladní hotovostí na prodejním místě.

Mimo vydané směrnice muselo být přistoupeno ještě k dalším opatřením. Byly zakoupeny 3 kusy desinfekčních stojanů, aby mohly být rozmístěny k jednotlivým vchodům – hlavní budova, budova „C“, vstup WC pro veřejnost. Pokladna byla opatřena ochrannou plexisklovou přepážkou, a byl nově zřízen platební terminál na pokladně pro bezhotovostní platby. Změnil se i režim na WC pro veřejnost, návštěvníci museli o klíče požádat pracovníka na pokladně a mohli vstupovat pouze po jednom.

Přijatá opatření byla postupně opět uvolňována, tak jak byla rušena ze strany vlády České republiky, popřípadě Ministerstvem zdravotnictví.

Během celé sezóny zůstaly zachovány desinfekční stojany u jednotlivých vchodů, a provoz návštěvnických WC zůstal omezen. Úklid všech prostor přístupných veřejnosti zůstal také ve zvýšeném režimu, stále byla pravidelně prováděna desinfekce prostředky s virucidními účinky, a to 4 x denně.

Epidemiologický vývoj koncem léta a počátkem podzimu zůstal pracovníkům muzea nakloněn, a tak se počátkem září podařilo uskutečnit Historické slavnosti, tentokrát v duchu třicetileté války. Nutno konstatovat, že to bylo „za pět minut dvanáct“, neboť se již další týden začala opět epidemiologická situace zhoršovat a začaly přicházet další restriktivní opatření, které by již konání slavností neumožnily.

Bohužel i konec sezóny byl poznamenán vývojem epidemie a tak bylo muzeum k 11. říjnu opět z nařízení vlády uzavřeno. Z tohoto důvodu se už neuskutečnil nový projekt nazvaný Podzim na šlechtickém sídle, se kterým jsme plánovali uzavřít pro nás velmi nezvyklou sezónu.

Výstavní sál s výstavou Společenský život hmyzu byl operativně otevírán, kdykoliv to epidemiologická nařízení dovolila. Další plánovaná výstava se už neuskutečnila, a tak rok 2020 byl ukončen prodlouženou výstavou mapující život hmyzu.

Nutno však konstatovat, že co nám na poli práce s návštěvníky epidemiologická situace vzala, to nám na poli odborné činnosti dala. Podařilo se nám více věnovat odbornému zpracování sbírek, tedy jejich evidenci, adjustaci a konzervaci. V depozitářích se nám podařilo uskutečnit dlouho plánované třídění a úklid, u některých sbírkových předmětů došlo ke změnám jejich lokace, abychom lépe využili prostor.

Úklidy proběhly i v dalších úložných částech objektu, kde je umístěn výstavní fundus a ostatní majetek muzea, část nepotřebných předmětů byla vyřazena. Více času bylo věnováno i samotnému úklidu v expozicích, bylo přistoupeno i k čištění lustrů a jiných, na údržbu náročnějších exponátů.

Personálie

Pro zajištění nadcházející sezóny bylo jednáno s potencionálními průvodci. Z loňského roku potvrdili spolupráci všechny sezónní průvodkyně, zbývalo pouze obsadit místo pokladní-

průvodce, které je celoroční. Za tímto účelem bylo koncem měsíce února vypsáno výběrové řízení, kterého se zúčastnilo pět uchazeček. Obsazení této pracovní pozice bývá problematické, neboť pracovní doba je úterý až neděle, volným dnem je pouze pondělí. Toto většinou uchazeče odradí, anebo místo opustí do jednoho roku. I finanční hodnocení dle platných tabulek neodpovídá nárokům, které musí uchazeč splňovat.

Místo se nakonec podařilo obsadit, je však otázkou, jak dlouho dotyčná pracovnice vytrvá.

V měsíci březnu proběhlo také jednání se Školou cestovního ruchu v Třebíči o možné praxi jednoho z jejích studentů. Vzhledem k tomu, že praxe byla plánována na měsíc květen, tak nakonec uskutečněna nebyla, neboť k otevření expozic došlo až ke konci měsíce.

Dva brigádníci nastoupili v souvislosti s konáním historických slavností, jejich pomoci bylo využito hlavně na přesuny potřebného vybavení během konání akce.

Práce se sbírkami

V průběhu roku 2020 bylo zinventarizováno zhruba 2 500 čísel, což představuje zhruba 34 000 kusů předmětů. Počet kusů je oproti počtu čísel natolik rozdílný z důvodu, že částí inventarizovaných předmětů byly v tomto roce přírodniny (mušle, lastury), kdy je pod jedním číslem i několik tisíc drobných kusů. Kromě již zmíněné části přírodovědné sbírky byla zinventarizována sbírka řemesel či zámecký nábytek umístěný v prvním patře expozic.

Kromě naplánovaných kontrol jsou pak inventarizace prováděny také u předmětů, které se vrací do depozitáře z výstav, a to jak z interních výpůjček (výstavy v našem muzeu), tak i ze zápůjček pro ostatní muzea. V tomto roce se jednalo například předměty z výstavy „Dravci České republiky“ v Podhoráckém muzeu v Předklášteří, kam byla zapůjčena část ornitologické sbírky a také sbírkové předměty z výstavy Šálek lahodného moku, které byla umístěna v klenuté chodbě v našich expozicích.

Během desetiletého období je muzeum povinné provést inventarizace všech sbírkových předmětů, což v našem případě dohromady čítá zhruba 18 000 položek. Ideálním stavem je tedy zinventarizovat ročně zhruba 10 % sbírek, minimum je ovšem stanoveno na 5 %.

Jako každý rok i letos byly prostory depozitáře, ve kterých jsou umístěny sbírky textilu, ošetřeny protimolovými přípravky. Stejným způsobem byly ošetřeny také muzejní expozice, kde jsou textilní sbírky vystaveny.

Knihovna

V měsíci únoru se muzejní knihovna zapojila do akce Mezinárodního dne darování knih. Tímto počinem navázala na tradici burzy knih konané v minulosti, kde se nejdříve kolegům z odborných knihoven, a posléze zájemcům z řad veřejnosti nabídla přebytečná odborná

literatura, kterou naše knihovna mohla postrádat. Jednalo se o duplikáty, či multiplikáty knih, které svým zaměřením našemu fondu nevyhovovaly, nebo byly poškozené. Pracovnice knihovny se setkala s kladnými reakcemi, a to jak z řad veřejnosti odborné, tak i laické. Mezi těmi, kteří z naší knihovny převzali přebytečnou literaturu, lze namátkou jmenovat Základní uměleckou školu, která bude získaný materiál využívat ke tvorbě koláží, některá z nabízených děl pak obohatí knihovnu řádu rytířů Kristových ze Stránecké Zhoře.

Knihovnice připravila pro místní onkologický klub tematickou přednášku, která byla zaměřena na období 1. republiky ve Velkém Meziříčí, a částečně byla i motivována instalací výstavy historických cukráren ve výstavním sále muzea. Březnová beseda se členy onkologického klubu byla i poslední akcí, kterou mohla knihovna muzea pro veřejnost připravit. Tak jako ostatní muzea na základě koronavirové pandemie svoji přednáškovou činnost musela velmi utlumit a omezit i ostatní knihovnické služby. Veškeré dotazy byly vyřizovány elektronickou či telefonickou formou, zápůjčky knih probíhaly za zvláštního režimu.

Velmi omezeny byly i možnosti odborného vzdělávání, neuskutečnily se obvyklé semináře, veletrhy a konference. Neproběhlo ani setkání knihovnické komise při AMG. Některé aktivity byly přeloženy na podzimní období, bohužel ani podzimní termíny se neuskutečnily.

Za rok 2020 zaznamenala knihovna 85 kusů přírůstků. Většinou se jednalo o knižní dary, dále o ucelené ročníky časopisů. Bezmála polovinu nově zapsaných knih tvořily vytříděné knihy z období 50. let 20. století, které se mohou v dnešní době jevit jako nehodnotné, ale s odstupem času pomohou badateli pochopit společenské poměry té doby. Přírůstky rozšířily konzervační a regionální fond. Celkově muzejní fond knihovny tvoří 12 560 knih, z toho je 2 055 knih v Konzervačním fondu, tedy jsou pod zvláštním režimem sbírkového předmětu.

Z odebíraných periodik byl pořízen analytický popis článků do programu Clavius. Tím je usnadněno vyhledávání podle klíčových slov, témat apod. Celkem bylo takto zpracováno 124 článků, celkový počet zpracovaných článků v registru je 4 573. Během roku 2020 bylo zapůjčeno celkem 199 knih v 57 výpůjčkách.

V sekci Knihovna na webových stránkách a na facebooku muzea byla provedena aktualizace knižních obálek. Na fb profilu se objevily i tematicky laděné knihy pojící se k zajímavým výročím a událostem. Do knihovny tak byli lákáni zájemci o literaturu Jakuba Demla, či na knihy zaměřené na Srpen 68, svět hmyzu, v listopadu také na významný den válečných veteránů 11. 11., kdy jsme propagovali velmi hodnotnou knižní novinku o RAF.

Archiv

Během prvního pololetí byly zpracovány nově čtyři fondy.

Fond A 39 Koželužna Antonína Jelínka, tyto materiály muzeum získalo darem od pana Pavla Babáka. Bylo nutno readjustovat jak fotografie, tak i archiválie. Vzhledem k nevhodnému

uložení u dárce, vše bylo uloženo v albu s plastovým povrchem, došlo k jejich přilepení. Po zapaspartování byly fotografie vyříděny a zapsány do evidence, zbytek rozříděn a adjustován. Pro fond byl zpracován seznam uložených materiálů a úvod.

Fond B 37 Miloslav Fiedler, výše jmenovaný byl dlouholetým spolupracovníkem muzea, členem nákupní komise, příležitostným fotografem sbírkových předmětů a poskytoval pracovníkům muzea cenné názory při zpracování sbírek, zvláště pak fondu výtvarného umění. Byl také dlouholetým členem ochotnického divadla ve Velkém Meziříčí a právě materiály dokumentující tuto činnost se staly hlavním obsahem tohoto fondu. Muzeum je získalo opět darem, tentokrát od manželky paní Květy Fiedlerové. Také ony byly nově adjustovány a i k nim byl sepsán úvod.

Fond B 38 Bohuslav Mikulášek, počátkem roku, kdy proběhla nákupní komise, byl do muzejního archivu získán i materiál z pozůstalosti bývalého dlouholetého ředitele této instituce. Opět byla dárce manželka, paní Marie Mikulášková. Vzhledem k tomu, že Bohuslav Mikulášek působil jako ředitel muzea od roku 1972 až do roku 1996 se jedná o velmi cenný materiál, který nejen mapuje důležité etapy velkomeziříčského muzea, ale je i zároveň dokladem směřování vývoje českého muzejnictví. Neboť Bohuslav Mikulášek se dlouhodobě odborně podílel na celostátní koncepci muzeologie, byl jedním z nejbližších spolupracovníků Z. Z. Stránského. Spolu s ním prosadil výuku muzeologie na Masarykově univerzitě a stal se jedním z konzultantů odborného směřování katedry muzeologie. Vzhledem k tomuto je tento získaný archivní materiál velmi cenný a díky jeho rozsahu a obsahu bude průběžně zpracováván. Zatím proběhla adjustace a byl sepsán úvod.

Fond B 39 František Puža, materiály z této pozůstalosti, kterou věnoval darem JUDr. Jaroslav Pavlas, byly rozříděny a byl zpracován jejich seznam.

Nejen fondy velkomeziříčských osobností byly pracovní náplní archivářky muzea. Byly zapsány a zpracovány i fotografie dokumentující rozvoj velkomeziříčského regionu získané vlastní činností, celkem 12 CD. Do archivu přibily i videozáznamy muzejních akcí, které poskytl MVDr. Radek Ficek.

Pro potřeby výstavy R. I. P. Odpočívaj v pokoji, která měla proběhnout měsíci listopadu začala muzejní archivářka konzervovat sbírku smutečních oznámení. Zkontrolovala abecední řazení sbírky a byla dořazena do tohoto fondu část uložená jinde. Dále byl vyhotoven seznam, celkem je k dispozici pro připravovanou výstavu 1737 kusů smutečních oznámení, ze kterých bude možno exponáty vybírat. Byl zpracován scénář výstavy, vybrána jednotlivá smuteční oznámení a rozdělena podle plánovaného rozmístění. Vzhledem k situaci se však výstava neuskutečnila, ale vybraná parte byla uložena zvlášť, aby mohla být výstava instalována případně v náhradním termínu.

Muzejní archiv celkem kontaktovalo 42 osob, kterým bylo předloženo 107 položek (svazků, složek, krabic apod.) Všechny materiály bylo nutno návštěvníkům archivu vyhledat předem, během jejich návštěvy jim je předložit, poté zkontrolovat jednotlivé předložené položky, dle

potřeby u nich provést novou adjustaci a poté je zpět zařadit do příslušného fondu. Jednotlivým badatelům je také během návštěvy na jejich žádost poskytnuta konzultace k danému tématu. Konzultace pracovnice archivu poskytovala celkem pro 19 badatelů, diskutovaná témata byla velmi různorodá, ze všech je možno jmenovat urbanistický vývoj Velkého Meziříčí, historie cukráren ve městě, vyobrazení sv. Markéty, pověsti velkomeziříčské, majitelé zámku apod.

Pracovnice archivu obvykle připravovala i programy pro školy, přednášky či speciální prohlídky, všechny tyto aktivity byly bohužel vlivem epidemiologické situace značně redukovány. Nakonec se podařilo uskutečnit jedinou prohlídku města, další plánované byly několikrát přesouvány a nakonec zrušeny.

Pro informační centrum města zpracovala pracovnice archivu text Výročí osobností 2020, který byl využit k vydání skládačky. Dále publikovala řadu článků a jiných textů souvisejících s dějinami regionu, namátkou lze zmínit seriál o jedenácti školách v našem městě, nebo čtyři články mapující aktuální témata velkomeziříčské historie, jako Meziříčské povstání, Padesát let od svěcení zvonů, Kdo byl Aleš Linsbauer, Vývoj smutečních oznámení.

Odborné semináře

V Pevnosti poznání v Olomouci se uskutečnilo 5. setkání účastníků **projektu Objevuj památky**.

Byla zhodnocena propagace adventních akcí v rámci PPC kampaně a následně domluveno pokračování na akce jarní a velikonoční. V rámci propagace jsou pro tento rok dojednány tipy na výlety v časopise Květy a v Českém rozhlase. Rovněž jsme byli informováni o připravovaných změnách na webových stránkách, kde bude u každé památky vložena nová tabulka s otevírací dobou a nový typ kalendáře akcí. Také bude upravena interaktivní mapa na titulní stránce. Správce stránek pak ve stručnosti shrnul data týkající návštěvnosti webu. Opomenuty nezůstaly ani sociální sítě zastoupené Facebookem a Instagramem. Opět se také hovořilo o společném projektu interaktivních prohlídek několika málo objektů, který by měl zatraktivnit návštěvy památek. Nosným tématem by se měla stát osobnost Rudolfa II. Dle předběžného harmonogramu by projekt mohl být spuštěn v příštím roce.

V březnu a říjnu se dva pracovníci zúčastnili školení v Metodickém centru pro informační technologie v muzejnictví. Pod vedením školitele RNDr. Ivana Petlana se seznámili s **aplikací CES on-line**. Právě tato nová aplikace nahrazuje dřívější Cesík, skrz který bylo možné hlásit změny v muzejních sbírkách (například přírůstky a nová inventární čísla) v Centrální evidenci sbírek.

Jeden z pracovníků zakončil roční vzdělávací kurz ve **Škole muzejní propedeutiky**, kterou pořádá Asociace muzeí a galerií. Cílem kurzu, jehož lektory jsou odborníci z řady muzeí s mnohaletou praxí a pedagogové zabývající se muzeologií na vysokých školách, je získat

přehled o problematice muzejní profese. V jednotlivých lekcích je věnován prostor sbírkotvorné a prezentační činnosti, správě sbírek, konzervaci či práci s veřejností.

Bohužel i řada seminářů a školení byla z důvodu epidemiologické situace zrušena či odložena na podzim. I podzimní vývoj nebyl příznivě nakloněn jejich odloženému uskutečnění, takže řada z nich nakonec byla úplně zrušena.

Propagace a fotodokumentace

Muzeum využívá pro svoji propagaci jak tištěná média, tak samozřejmě i média elektronická. Spravujeme webové stránky www.muzeumvm.cz, kde návštěvníci naleznou nejen informace o prohlídkových trasách, otevírací dobu a informace o výstavách, ale také například informace o projektech, do kterých se instituce zapojila či si mohou každý měsíc prohlédnout nový exponát měsíce.

V tomto roce byl také založen Facebook muzea (@muzeumvm), kam se snažíme umisťovat pozvánky na akce a výstavy, aktuální informace týkající se například změny otevírací doby a atraktivní fotografie zvoucí k návštěvě objektu.

Články také směřujeme na webové portály NovinyVM a Velkomeziříčsko, které jsou velmi flexibilní a v případě potřeby je možné články zveřejnit ve velmi krátkém čase. Navíc ze zkušenosti víme, že tyto portály naše stránky pravidelně sledují a někdy použijí informace z našeho webu ještě dříve, než jim je stihneme sami zaslat.

Nepohybujeme se ale ovšem jenom ve světě digitálním, ale pracujeme s tím, že část populace stále upřednostňuje tištěnou verzi. Spolupracujeme tedy s Velkomeziříčskem, Medříčskými listy, Žďárským deníkem a Mladou frontou Dnes. V letošním roce se právě s MF Dnes podařilo navázat bližší spolupráci, a tak se v něm objevily články jak o výstavě historických cukráren, tak i dva články o historických slavnostech.

Nově byly plánované výstavy uveřejňovány také v Kalendáriu Věstníku Asociace muzeí a galerií, který vychází v papírové podobě každé dva měsíce.

Celkem bylo v médiích zveřejněno 40 zpráv, přičemž v 15 člancích se média věnovala historickým slavnostem.

Právě historickým slavnostem byl v rámci propagace věnován největší prostor. Stejně jako ostatní akce byly propagovány pomocí plakátů na výlepových plochách, vývěsky u kostela a článků v médiích. Kromě toho byly ještě na informační centrum umístěny programy velikosti A5, před radnicí stála stojka rovněž z programem a na výjezdu z Náměstí visel na bráně banner s upoutávkou.

U výstavy Společenský život hmyzu pak bylo cíleno především na školní skupiny, kdy kromě odeslání článků do tisku bylo formou e-mailu pozváno také zhruba 80 kantorů. Jednalo se o učitele mateřských škol, 1. stupně a biologie 2. stupně z Velkého Meziříčí a blízkého okolí

(např. Lhotky, Křižanov, Rudíkov, Mostiště,...). Do e-mailové schránky tito učitelé obdrželi informaci o výstavě jako takové, vstupném, připravených pracovních listech a možnostech objednání na konkrétní termín, aby se nepotkali s jinou skupinou.

V letošním roce se muzeum již podruhé prezentovalo v Magazínu Vysočina, který přináší tipy na návštěvu památek, přírodních krás či ubytovacích zařízení. Na straně velikosti A4 muzeum souhrnně prezentovalo svoje expozice spolu s poutavými fotografiemi interiérů. Magazíny jsou k dispozici zdarma v turistických informačních centrech, na zapojených objektech či ve vlacích Pendolino.

I nadále spolupracujeme na projektu Objevuj památky, který má za cíl propagovat méně známé objekty, které nejsou pod správou Národního památkového ústavu. Pravidelně zasíláme pozvánky na Facebook, fotografie na Instagram a aktuální informace na společné webové stránky. Letos vyšla v pořadí již třetí brožura představující všech bezmála sto zapojených objektů.

Byla pořízena fotodokumentace vernisáže a výstavy „Historické cukrárny“, výstavy Společenský život hmyzu, svěcení sochy Jana Nepomuckého u zámeckého parku či historických slavností. Fotografie neslouží pouze k uložení do archivu muzea, ale také k další propagaci instituce. Pro propagaci na sociálních sítích pak byly pořízeny tematické fotografie exteriérů a interiéru zámku (jarní, podzimní, zimní a adventní).

Kromě toho jsou dokumentovány i stavební úpravy v areálu zámku a na území města. V tomto roce to byla například dokumentace stavu dřevěného krytého mostu v zámeckém parku, dokončený most přes dálnici na Fajtův kopec či zrestaurované fresky v ložii na vnitřním nádvoří.

Výstavy a akce

V měsíci lednu měla ještě přesah výstava „Půjdem spolu do Betléma“, která byla v provozu od listopadu minulého roku.

Od konce února se pak výstavní sál proměnil v historickou cukrárnu. Tato výstava byla zahájena vernisáží, jejíž součástí byla také prezentace mapující historii prvorepublikových cukráren ve Velkém Meziříčí. Výstava však byla v provozu pouze dva týdny, jelikož s ohledem na epidemiologickou situaci byla v pátek 13. března uzavřena. Výstava měla, co se návštěvnosti týká, velký potenciál, jelikož v prvních dvou týdnech ji zhlédlo 230 návštěvníků. S majiteli výstavy bylo nakonec domluveno, že výstava bude po znovuotevření památek prodloužena do 28. června. Od 19. května tak byla opět přístupná veřejnosti. Celkem si ji prohlédly téměř čtyři stovky zájemců.

Druhým výstavním počinem uplynulého roku pak byla výstava Společenský život hmyzu, která byla otevřena od 4. září do 25. října. Ovšem rovněž tuto výstavu postihla protiepidemiologická opatření, a tak musela být od 12. října uzavřena. Znovu otevřena byla od 8. do 17. prosince.

Co se akcí týká, byly z velké části ovlivněny probíhající epidemií. Celorepublikový Festival muzejních nocí byl z května přesunut na podzim, kdy se v rámci těchto nočních prohlídek měla v říjnu uskutečnit akce „Podzim na šlechtickém sídle“. Kvůli vývoji epidemiologické situace se ovšem ani v říjnu plánovaná akce bohužel neuskutečnila.

Květnová společná akce členů Asociace majitelů hradů a zámků, v rámci které byl připravován program na vnitřním nádvoří zámku, byla pro tento rok zrušena.

V září se v prostorách zámecké jídelny uskutečnilo slavnostní setkání u příležitosti 100. výročí založení Místní skupiny Československého červeného kříže. Původně se mělo konat již v měsíci červnu, ale po dohodě s organizátory bylo přesunuto právě na září.

Poslední a zároveň největší akcí uplynulého roku, byly tradiční historické slavnosti, které se uskutečnily v pátek a v sobotu 4. a 5. září. Program pátečního večera byl zahájen na Náměstí, poté se vydal průvod na zámek, kde vše zakončila ohňová show. Sobotní program se pak po celý den odehrával v parku a na zámeckém nádvoří. Na slavnosti zavítaly téměř dvě tisícovky návštěvníků.

Slovo závěrem

Rok 2020 byl nepochybně pro všechny z nás rokem, kdy se ledacos z plánů osobních i pracovních nepodařilo uskutečnit zásahem „vyšší moci“, nebo právě naopak „zásahem vyšší moci“ došlo k uskutečnění věcí neplánovaných. V naší instituci to byl nepochybně pracovní rok, na který hned tak nezapomeneme. A bude to nejen veletocem, který způsobila epidemie, kdy jsme ze dne na den museli naše expozice zavřít, plánované akce zrušit a ani v nejmenším jsme netušili, kdy je zase otevřeme a budeme moci plánované akce uskutečnit. U nás tento rok byl i rokem, kdy jsme po skutečně dlouhé době, a to celých sedmdesáti dvou letech předali část sbírkových předmětů původním majitelům. Přesně od roku 1948 až do října 2020 velkomeziříčtí muzejníci pečovali o původní zámecký mobiliář, který zůstal po únoru 1948 v budově zámku. Pro nás tímto skončila jedna velmi dlouhá etapa, byť zatím i nadále velkomeziříčské muzeum ve zdech zámku zůstává.

Před námi tímto ovšem vyvstala etapa nová, etapa, ve které se budeme muset zamyslet nad tím, kam bude naše instituce směřovat, neboť předáním zámeckého mobiliáře jsme se dostali do prostorové tísně. Majitelům zámku budeme muset uvolnit část výstavních prostor, což bude znamenat, že veřejnosti budeme z našich sbírek představovat ještě méně předmětů, než tomu bylo dosud.

Není to ovšem jenom otázka pro nás muzejníky, tuto otázku si bude muset položit i náš zřizovatel, neboť bez jeho podané pomocné ruky se nám asi tento problém nepodaří úspěšně vyřešit. Naše vize se již rýsuje, jako nejjednodušší se jeví přemístění části depozitářů do jiné, nejlépe městské budovy, a uvolněné prostory využít jako výstavní. Uvidíme, jakým směrem se

bude vzájemný dialog vyvíjet a jaké řešení z něho nakonec vzejde. Doufejme, že to nejlepší možné pro naši instituci.

Výstavy a akce muzea

Burza knih (14. února 2020)

Knihovna velkomeziříčského muzea se 14. února připojila k Mezinárodnímu dni darování knih.

Během pátečního dne se v prostorách muzea vystřídala zhruba dvacítka zájemců, kteří si mohli vybrat z vyřazených odborných publikací. Na výběr měli z oblasti historie, techniky, pedagogiky či ekonomie, a to převážně z období konce devatenáctého století až poloviny století dvacátého. Celkem si lidé odnesli 67 kusů knih.

Naopak návštěvníci měli možnost také knihy donést, a tak se fond knihovny rozroste například o regionální literaturu či publikaci týkající se myslivosti.

Lidé odcházeli nejen s knihami v ruce, ale bylo pro ně připraveno i drobné občerstvení.

Vernisáž výstavy „Historické cukrárny“ (27. února 2020)

Návštěvníci vernisáže k výstavě Historické cukrárny se přesunuli zpět v čase a ocitli se v interiéru prvorepublikového obchodu, prodejny a výroby.

Kromě samotné výstavy byla pro zhruba šedesátku hostů připravena také prezentace fotografií a dobových tiskových materiálů týkajících se prvorepublikových cukráren ve Velkém Meziříčí. Mohli se tak pomyslně projít prvorepublikovým městem a porovnat, jak se centrum Meziříčí za tu dobu proměnilo.

Prezentace o historii velkomeziříčských cukráren

Výstava „Historické cukrárny“ (28. února – 12. března, 19. května – 28. června 2020)

Instalace výstavy návštěvníky přenesla zpět v čase a ocitli se nejen v interiéru historické cukrárny, ale také výroby a obchodu. V něm samozřejmě nechyběly zásobníky na kávu či dózy plné bonbonů.

Návštěvníci se mohli seznámit s ukázkami mnohdy již zapomenutých cukrářských nástrojů, jako jsou formy na bonbony či tvořítka dříve oblíbených sněhových koulí.

Kromě již zmíněných nejrůznějších pomůcek a forem na pečení byla připomenuta i výroba zmrzliny. Nechyběl tedy ruční stroj na výrobu této ledové pochoutky, ale také pomůcky na její servírování. K vidění byly také dobové bonboniéry, krabice, historické plechovky i reklamní materiály, které dokreslily dobovou atmosféru.

Na výstavě se návštěvníci seznámili rovněž s příběhem prvorepublikového cukráře Novotného, který si sám sepsal a je doplněn i řadou rodinných fotografií.

Výstava byla navíc doplněna i panelem obsahujícím fotografie a informace o velkomeziříčských cukrárnách v době první republiky.

Putovní výstava, jejímiž autory jsou Jan Maroušek a Petr Lukas, byla zapůjčena z Letohrádku Mitrovských v Brně.

Výstava „Společenský život hmyzu“ (4. září – 11. října, 8. prosince – 17. prosince 2020)

V podzimních měsících mohli návštěvníci nahlédnout do života v hmyzí říši, a to díky putovní výstavě z jihlavského Muzea Vysočiny „Společenský život hmyzu“.

Jak z názvu vyplývá, výstava se zaměřila na sociální chování hmyzu. Kromě poutavých textů a fotografií si návštěvníci mohli prohlédnout i trojrozměrné exponáty, jako byla sršní hnízda, části mravenčích hnízd, model termiště či model mraveniště. Nechyběla ani insektária s živým hmyzem, kde se lidé mohli seznámit s pakobylkami indickými, švábi velkokřídleními či se strašilkami ďábelskými.

Pro objednané školní skupiny byly připraveny prohlídky vedené lektorkou, která žákům výstavu přiblížila a uzpůsobila jejich věku. Aby byla výstava pro žáky ještě poutavější, byly pro ně nachystány také pracovní listy.

Výstava, kterou muzeum mělo rezervovanou od roku 2016, byla primárně cílena na školní skupiny. Vývoj epidemie však zasáhl i oblast školství, tudíž výstavu s velkým návštěvnickým potenciálem zhlédlo 156 osob.

Historické slavnosti (4. a 5. září 2020)

Historické slavnosti se nesly v duchu třicetileté války a doby Albrechta z Valdštejna. Program byl tentokrát rozložen do dvou dnů. V pátek večer verbovala vojenská patrola domobranu na Náměstí, odkud následně vyšel pochodňový průvod směrem na zámek. Po potrestání vojenských zběhů byla připravena ohňová show Magie ohně v podání skupiny historického šermu S.P.G. Zhruba sedm set návštěvníků zhlédlo představení plně efektů, ukázek fakířských dovedností, plivání ohně, žonglování či soubojů s hořícími zbraněmi.

Sobotní program byl na zámeckém nádvoří zahájen v půl desáté kejklířským vystoupením. V průběhu dne se na scéně střídali šermíři, hudebníci a tanečnice. Hodinu před polednem nastoupily všechny vojenské jednotky a uskutečnilo se slavnostní uvítání Albrechta z Valdštejna a celé jeho družiny. V podvečer pak byli vojáci dekorováni, čímž byly slavnosti oficiálně ukončeny.

Kromě zámeckého nádvoří mohli lidé navštívit také zámecký park, kde byl rozložen dobový vojenský tábor a odpoledne se tam odehrála také oblíbená vojenská šarvátka.

Po celý den byly v areálu umístěny řemeslné stánky s ukázkou práce, nechybělo ani stylové občerstvení. Návštěvníci si mohli prohlédnout také vnitřní expozice a sál s freskovou výzdobou, prohlídky byly ovšem na rozdíl od vstupu na nádvoří zpoplatněny.

Vstup do areálu byl bezplatný, kvůli epidemiologické situaci byli u vstupů na nádvoří brigádníci, kteří návštěvníky průběžně počítali a označovali je barevnými papírovými náramky. Díky tomu bylo možné zjistit, kolik návštěvníků se v areálu zhruba nachází.

V průběhu obou dnů se v prostorách zámeckého nádvoří a parku vystřídaly téměř 2 000 návštěvníků.

100. výročí Místní skupiny Československého červeného kříže (10. září 2020)

10. září se v prostorách zámecké jídelny uskutečnilo slavnostní setkání u příležitosti 100. výročí založení Místní skupiny Československého červeného kříže. Původně velkolepěji plánovaná akce se nakonec musela uskutečnit v poměrně komorním duchu, jelikož byla opět ovlivněna právě probíhající epidemií.

Členové připomněli nejen historii ČSČK, ale také prvního předsedu okresního spolku ve Velkém Meziříčí, kterým byl František Harrach. Pozornost byla věnována také současnosti, kdy má místní skupiny 21 členů, kteří například poskytují zdravotní službu při sportovních utkáních či provádí výuku první pomoci.

Na závěr setkání pak členové převzali pamětní medaile k 100. výročí.

Návštěvnost

Muzeum Velké Meziříčí

CELKOVÁ NÁVŠTĚVNOST ZA ROK 2020

Měsíc	ZÁMEK A MUZEUM			FRESKY			VÝSTAVY				CELKEM				
	plátcí	neplátcí	celkem	plátcí	neplátcí	celkem	Kč	plátcí	neplátcí	celkem	Kč	plátcí	neplátcí	celkem	Kč
Ledén	-	-	-	-	-	-	-	74	62	-	136	74	62	136	2700
Únor	-	-	-	-	-	-	-	5	2	-	7	5	2	7	180
Březen	-	-	-	-	-	-	-	195	28	-	223	195	28	223	6680
Duben	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Květen	35	2	37	4	-	4	155	25	1	-	26	64	3	67	3885
Červen	259	11	270	29	1	30	1180	123	12	-	135	411	24	435	26450
Červenec	1023	71	1094	63	1	64	2825	-	-	-	-	1086	72	1158	81740
Srpen	1083	100	1183	70	4	74	2775	-	-	-	-	1153	104	1257	86380
Září	375	60	435	103	-	103	3535	69	6	-	75	547	66	613	28350
Říjen	43	5	48	22	-	22	980	55	8	-	63	120	13	133	3935
Listopad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prosinec	-	-	-	-	-	-	-	14	4	-	18	14	4	18	440
Celkem	2818	249	3067	291	6	297	11470	560	123	683	18530	3669	378	4047	240740

4047 osob +

- 28 osob (přednáška v Klubu Naulje)
- 2 129 osob (vermisáž - 59 osob, Concertus Morvina - 79 osob, historické slavnosti - 1 973 osob, akce pm ČČK - 18 osob)

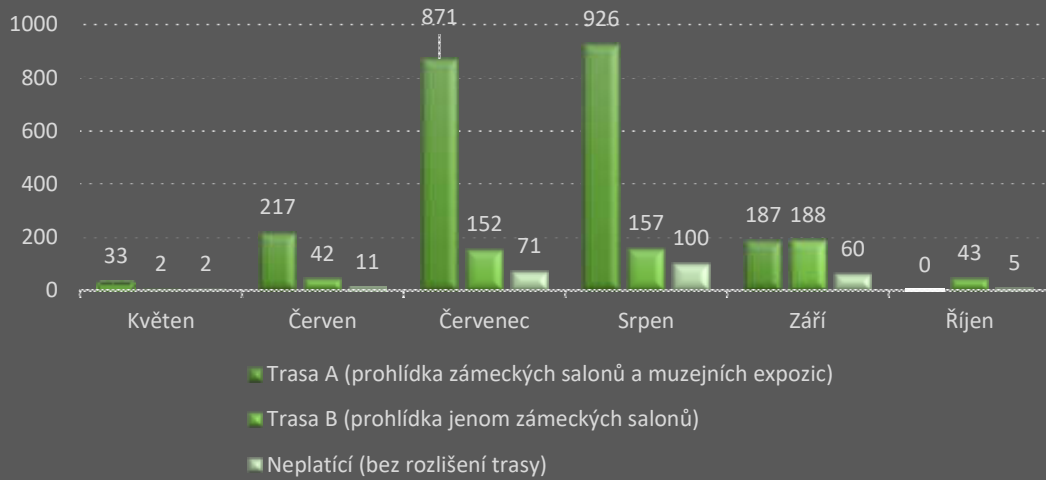
Celkem: 6 204 osob

Muzeum Velké Meziříčí

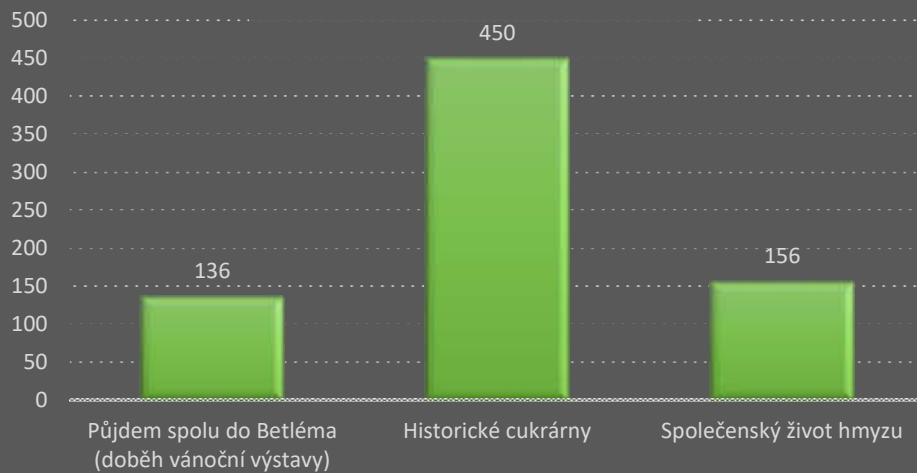
NÁVŠTĚVNOST - FRESKY ROK 2020

	plné 50 Kč		Poloviční 25 Kč		Snižené 30 Kč		Mimo OT		Platící návštěvníci		Celkem	
	poč. osob	Kč	poč. osob	Kč	poč. osob	Kč	poč. osob	Kč	poč. osob	Kč	neplatící	CELKEM
Leden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Únor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Březen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Duben	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Květen	2	100	1	25	1	30	4	155	4	155	-	4
Červen	17	850	6	150	6	180	-	-	29	1180	1	30
Červenec	49	2450	9	225	5	150	-	-	63	2825	1	64
Srpen	37	1850	13	325	20	600	-	-	70	2775	4	74
Září	25	1250	7	175	71	2130	-	-	103	3555	-	103
Říjen	17	850	4	100	1	30	-	-	22	980	-	22
Listopad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prosinec	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Celkem	147	7350	40	1000	104	3120	291	11470	291	11470	6	297

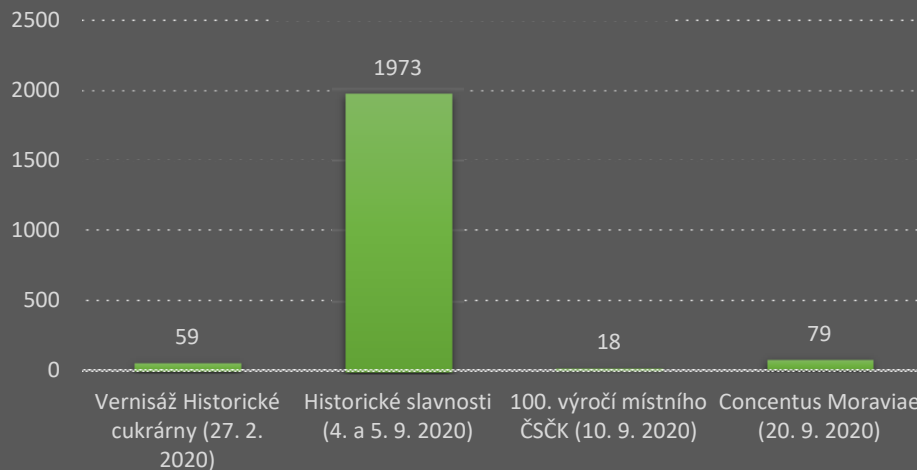
Návštěvnost jednotlivých tras

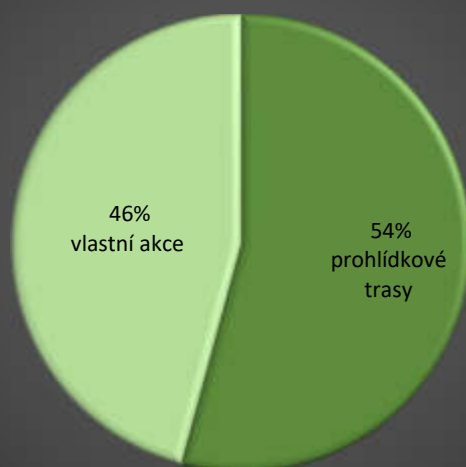
Návštěvnost výstav

Návštěvnost akcí

Poměr návštěvníků zámku a vlastních akcí

■ Návštěvnost zámku, muzea a fresek ■ Návštěvnost vlastních akcí (výstavy, vernisáže, slavnosti)